

Goed bezochte jaarvergadering Agrivaknet

Op woensdag 3 april was Agrivaknet te gast bij het Cargill Innovation Center in Velddriel voor de algemene jaarvergadering. Penningmeester Ruud Michels kon mededelen dat Agrivaknet het jaar 2023 positief heeft afgesloten, wat mede mogelijk werd door kennispartners MSD, Boehringer Ingelheim en Trouw Nutrition. De themabijeenkomsten die het afgelopen jaar door de stuurgroepen varkens, pluimvee en herkauwers werden georganiseerd, zijn goed bezocht en positief beoordeeld. Deze bijeenkomsten dragen bij aan de vaktechnische kennisuitwisseling maar bieden vooral ook de mogelijkheid tot netwerken, waardoor 'Verbindt, Versterkt en Vernieuwen' goed tot zijn recht komt. Verder is Agrivaknet betrokken bij diverse events: Easyfairs, webinar 'Slim en rendabel naar 0-emissie', Agrivaknet Junior Adviseurprijs Aeres, WPSA (World Poultry Association), 'Samen emissie te lijf' van Agrio en PEC (Poultry Expertise Center). Het bestuur heeft de stuurgroepleden uitgenodigd om het programma 'Stap in de wereld van 't Haagse' te volgen op dinsdag 18 juni. Dit dagprogramma, toegespitst op vaktechnische agrarische bedrijfsadviseurs, geeft inzicht in de wereld van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de Tweede Kamer. De vergadering werd afgesloten met drie interessante presentaties van Cargill, gevolgd door een rondleiding door het proefbedrijf met varkens en pluimvee.

Wachten op richtlijnen vrijloopkraamhokken

Gerben Hofman – Varkensbedrijf

Het kan bijna niet anders: Nederlandse zeugenhouders zullen in de toekomst moeten overstappen van kraamboxen naar vrijloopkraamhokken. Op dit moment is echter nog niet duidelijk wanneer en aan welke richtlijnen de vrijloopkraamhokken moeten voldoen. Daarnaast moet in de praktijk nog ervaring worden opgedaan om te zien wat werkt, en wat niet.

Loslopende kraamzeugen is op dit moment nog geen eis in Nederland en Vlaanderen. Maar het hangt boven de markt. Agrivaknet organiseerde een bijeenkomst over dit onderwerp op de Pig Farm van Denkvit in Stroe, waar sinds 2016 ervaring wordt opgedaan in een zeugenstal met vrijloopkraamhokken. Een van de sprekers op de bijeenkomst was Tom Haasen van de Vereijken-groep, leverancier van onder andere kraamstalsystemen. Volgens hem zijn veel varkenshouders geïnteresseerd in vrijloopkraamhokken, maar is het wachten op regelgeving. Er zijn in Nederland en België nog geen oppervlakenormen voor vrijloopkraamhokken. In de praktijk is voor een vrijloopkraamhok 7 tot 7,5 vierkante meter nodig. Haasen legt uit: "Een zeug moet vrij kunnen draaien. Dan heb je al 4 tot 4,5 meter per zeug nodig. Het biggenest neemt 1 tot 1,5 vierkante meter in beslag. De voerplek vraagt ongeveer 0,5 vierkante meter. Buiten het biggenest moet er voor de biggen nog 1,2 tot 1,4 vierkante meter over zijn om ongestoord te kunnen liggen." Directeur Bart Hooijer van Vereijken vertelt dat in het tweede kwartaal van dit jaar vanuit Beter Leven-richtlijnen bekend worden gemaakt voor vrijloopkraamhokken. Vervolgens krijgt de sector een periode van zes weken om daarop te reageren. "Ik verwacht dat we eerder op 7,5 dan op 6,5 vierkante meter uitkomen", geeft Hooijer een schot voor de boeg.

Wat werkt en wat niet

Hoe uiteindelijk ook de eisen voor vrijloopkraamhokken eruitzien, minstens zo belangrijk is dat het werkt. Essentieel is een uitgekende klimaatregeling, waarbij twee duidelijke

lijke klimaatzones worden gerealiseerd. Eentje die geschikt is voor de biggen (34 graden Celsius) en eentje die geschikt is voor de zeug (19 graden). "Als je de lucht in het kraamhok niet op de juiste temperatuur kunt krijgen, is het eigenlijk al een gelopen race", vertelt Haasen.

Op de Pig Farm viel de keuze op plafondventilatie, waarbij de lucht aan de koele kant binnenkomt, vertelt teamleider Arnold Groot Wassink. "Dit werkt goed, maar mijn droom is een geforceerde koeling. We streven bij de geboorte naar een ruimtetemperatuur van 23 graden Celcius. Na de geboorte laten we die dalen naar 18 graden. Het biggenest is dan 34 graden. Die houden we op temperatuur met een slimme biggenlamp."

Het doel, een hok waarin de zeug altijd vrij loopt, bleek op de Pig Farm niet succesvol. Groot Wassink: "We kregen de uitval de eerste drie jaar niet onder controle. We hadden teveel doodliggers. Toen hebben we toch maar besloten de zeug de eerste drie dagen op te sluiten en sindsdien gaat het beter." De hokken in Stroe zijn groot, 7,92 vierkante meter, met name vanwege de onderzoeksdoeleinden van het bedrijf. Groot Wassink zou niet meer terug willen naar traditionele kraamhokken. "Gemiddeld spenen we 33,5 biggen per zeug per jaar. Het gemiddeld speengewicht is 8,35 kg op 27 dagen. Waarschijnlijk voelt de zeug zich prettig waardoor ze meer en vaker per dag melk geeft. De zeugen vreten heel goed, ze halen gemiddeld een voeropname van 8,5 kg en de geiten halen gemakkelijk 8 kg."

Waar zit het rendement?

De goede resultaten van vrijloopkraamhokken op de Pig Farm staan niet op zichzelf. Ook Vereijken heeft de ervaring dat bedrijven met vrijloopkraamhokken in het algemeen goed draaien. "Na vier weken zijn de resultaten vergelijkbaar met die van een traditioneel kraamhok en vaak zelfs beter", aldus Haasen van Vereijken. "De biggen eten beter en worden zwaarder, soms wel 500 gram extra bij spenen. Dit geeft voordeel in de rest van de

Ervaring

De Pig Farm van Denkvit in Stroe doet al enkele jaren ervaring op met vrijloopkraamhokken.
Foto: Frank Haanschoten

keten. We zijn nu dieren aan het volgen om te kijken of dit zich vertaalt in minder afkeuringen en beter betaalde varkens."

Bedrijfsadviseur varkenshouderij André Klemans van ABAB Accountants & Adviseurs ging nader in op het rendement van vrijloopkraamhokken. Hij bracht een aantal scenario's in beeld voor varkensbedrijven die willen overschakelen op vrijloopkraamhokken. Als referentie neemt Klemans een zeugenbedrijf met 900 zeugen. Dat vraagt volgens informatiewijzer KWIN 2022-2023 om 220 kraamhokken, 720 dragende zeugenplaatsen en 4.576 biggenplaatsen. Gerend naar gangbare normen is voor zo'n stal ongeveer 4.500 vierkante meter nodig. Per gemiddeld aanwezige zeug kom bij 'traditionele' huisvesting uit op ongeveer 4.000 euro kosten. Bij nieuwbouw met vrijloopkraamhokken voor hetzelfde aantal zeugen zijn de kosten door meer oppervlak en meer hekwerk per kraamhok 5 procent hoger dan bij traditionele bouw, rekende Klemans voor. Wil een varkenshouder zijn kraamstal verbouwen naar vrijloopkraamhokken en hetzelfde aantal zeugen behouden, dan vraagt dat ver- en nieuwbouw. De kosten stijgen dan met 10 procent boven de 'traditionele' situatie.

Hogere kosten, ook kansen

Bij een gelijkblijvend aantal zeugen stijgen de kosten, maar blijft het aantal afgeleverde biggen vergelijkbaar. De nettomarge wordt kleiner. Gaat een varkenshouder minder zeugen houden na de overstap op vrijloopkraamhokken, dan betekent dat direct minder voorwinst en saldo. Daar staat tegenover dat er op totaal bedrijfsniveau wellicht minder arbeid nodig is, al is dat op een gezinsbedrijf doorgaans niet doorslaggevend. Klemans ziet desondanks nog wel kansen door betere prestaties. Bijvoorbeeld door gezondheidsvoordelen met lagere stalbezettingen en het zwaarder spenen en afleveren van biggen. Groot Wassink geeft een tip mee aan varkenshouders die vrijloopkraamhokken overwegen: start met een paar testhokken. "Zo kun je ervaring opdoen en nog aanpassen. Als het eenmaal definitief staat, wordt het een stuk lastiger en duurder om aanpassingen te doen. Wees creatief en denk goed na over wat op jouw bedrijf past."

Goede resultaten met vrijloopkraamhokken

Agenda

Masterclass kalveren: 'Verbinding melkveehouderij – vleeskalverhouderij'

Door Agrivaknet i.s.m. Henriëtte Rozendaal

Datum: dinsdag 14 mei 2024
Tijd: 10.00 – 15.30 uur
Locatie: Dibbits, Koningstraat 39, Ewijk
Kosten: € 220,- voor leden
€ 250,- voor niet-leden
Meer informatie: www.agrivaknet.nl

Renure meststoffen en afrekenbare stoffenbalans

Informatiebijeenkomst stuurgroep herkauwers

Datum: vrijdag 31 mei 2024
Tijd: 10.15 – 13.00 uur
Locatie: Alders, Rieterdreef 3a, Overloon
Kosten: € 60,- voor leden
€ 95,- voor niet-leden
Meer informatie: www.agrivaknet.nl

Smart Poultry Farming

Bijeenkomst van stuurgroep pluimvee

Datum: dinsdag 4 juni 2024
Tijd: 15.30 – 19.30 uur
Locatie: Aeres, De Drieslag 4, Dronten
Kosten: € 60,- voor leden
€ 95,- voor niet-leden
Meer informatie: www.agrivaknet.nl